

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek, anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitótér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyv-
áruházában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A mérsékelt ellenzék bomlása.

Szilágyi Dezső oly egyéniség, akit nálunk nemcsak parlamenti fényes szónoklatai s országosan elismert jogi szakképzettsége után ismer a közönség; hanem ismeri őt megyénknek jó nagy része azon személyes érintkezésekből, melyeket, Apponyi gróffal az egyedül üdvözítő habarék tanok terjesztése érdekében faluról-falura utazván, minden politizáló emberünkkel szívesen folytatott. Így tehát ha ő nem is volna olyan országos hírnévű férfiú, a mérsékelt ellenzéki körből való kilépése s a személye körül az utóbbi hét alatt keletkezett mithologia akkor is érdekelné a mi közönségünket, magáért az ő személyeért.

Ismeretes lehet olvasóink előtt a napi lapokból Szilágyinak ezen érintett kilépési nyilatkozata; ezt tehát a napi lapokat nem olvasók kedvéért más helyen közöljük, itt csak röviden kommentáljuk annak világos következményeit.

Első és közvetlen hatása Szilágyi kilépésének az lesz, hogy a mérsékelt ellenzék két részre szakad; egyik a sikertelen küzdelemben belefáradt s inkább tenni, mint agyonbeszélni hajlandó rész megye vele vagy utána; a másik megmarad Apponyival, aki már most, korlátozó vezértárs hiában, alighanem reányomja pártjára a saját igazi színét, a konzervatívét.

Hogy Szilágyi hová csatlakozik, azt ma még csak találgatni lehet s minden föltevés egyforma jogosult, tehát a politikai augurságot senkitől se preokkupáljuk. Ő azt mondja: szabadelvű ellenzéki lesz. Ez új párt, vagy legalább új firma, melynek jelentőségét ma még nem ismerjük. Akárhova megy, mindig fog számítani, mert értéke nem követőiben, hanem eszméiben van.

Hogy mennyi tagot fog előbbi pártjából magával vinni, azt ma nem tudhatni; de ez nem is fontos, mert akár megye vele valaki, akár nem: a mérsékelt ellenzék — ha ugyan még lehetett — mint pártot maga az ő kilépése már is teljesen diskreditálta.

Diskreditálta pedig először szerdai beszédének azon egyrészt beismerő, másrészt vádló nyilatkozatával, hogy a mérsékelt és független párt csak dobálódzik a nagy eszmékkel, holott a tettek és nem a kivihetetlen utópiák korszakát éli országunk; másodsor március 12-én a mérsékelt pártkörhöz intézett kilépési nyilatkozatának azon kitételével, hogy a pártban nincs meg azon kölcsönös bizodalom, mely az eredményes együttműködés nélkülözhetlen feltétele.

Ezek szerint a volt és bevallott vezér maga beismeri s kijelenti, hogy a mérsékelt pártja a haza boldogulásán lendíteni akkor sem tudna, ha sokkal nagyobb számmal volnának, azon egyszerű okból, mert a kölcsönös bizalom, az eredményes együttműködés nélkülözhetlen feltétele, hiányzik tagjai között.

Még sújtóbb a pártra nézve ennél, nyílt és határozott beismerése annak, hogy a klub egyesülési alapját a cselekvési szabadság teljes föntartása képezte. Ez más szóval annyit tesz, hogy a mérsékelt ellenzék soha egységes eszme, közös célok, egyetemleg vallott országos érdekek által egybeforrasztott pártot nem képezett; hanem az elégtelen sértett ambícióknak tartalékából állott. Tehát nem volt párt, hanem csak koalíció, érdektársaság, melynek összekötő kapcsát az elégedetlenség, a céltalan opponálás képezte.

Mind ezekből folyólag azok, akik megyénkben a hasonló céltudatlanul elégedetlenkedő néhány helyi korifeus által a mérsékelt program és célnélküli pártjához sorkoztak; egy oly politikai iskolához szegődtek, melynek tanítói tagadják az alkotmányos többségnek tanait s amellett egymásnak elveit is. Olyan párthoz állottak, mely már vezérfériaik

egymást semlegesítő nézeténél fogva sem tenni, sem tervezni nem tud semmit a közjóra, a sok megoldatlan hazai kérdés tisztázására.

Olyan párthoz szegődtek tehát, mely se most, se a jövőben nem fog egyebet tenni, mint cél nélkül ellenkezni azokkal, akik hazánkért fáradoznak s dolgoznak; ha pedig megkérdik őket: hát ti mit szeretnétek? — akkor vagy azt mondják, hogy semmit, vagy mindegyik az ellenkezőt kívánná, mint a másik.

Szilágyi Dezsőnek, mint hazafinak és politikusnak egyiránt dicsőségére válik, hogy tíz évi tétovázó habozás után végre leszállott az elül-hátul befogott kocsinak semerre sem mozduló üléséről s volt elég ereje bevallani, hogy a nemzetnek nem a szépen beszélők, hanem a hasznosan munkálkodók válnak javára.

Alkotmányos országban, ahol a többség határoz, bármekkora tehetség és jóakarattal marad, ha nem sikerül neki számbeli fölényt szerezni. Ennélfogva csak az alkotmányosság tisztelete és a közjóra irányuló munkakedv vezethette a nagytehetségű államférfut azon elhatározásában, hogy odahagyja azokat, akikkel egy évtizedet az ország jólétének tényleges emelése nélkül elfecsérelt; akik semmit tenni nem hagyták, sem valaminek a teremtésére föl nem használtak.

Éppen ezen lélektani magyarázata Szilágyi lépésének, vezethet végső elemzésében azon föltevésre, hogy előbb utóbb fog utat s alkalmat találni arra, hogy oly téren érvényesíthesse nagy szaktudományát és alkotó képességét, amelyen hazaszeretetének, minden szónoklatnál ékeesebb tettekben adhatja tanujelét.

A mérsékelt ellenzék azért csak hadd maradjon meg, mint szükséges rossz. Hiszen mindig vannak s lesznek emberek, akik nem fogják — mert nem akarják — megérteni, hogy pártfegyelem nélkül nincs többség, biztos többség nélkül nincs erős kormány, erős kormány nélkül nem lehet erős állam. Van és lesz mindig néhány olyan politikus, aki inkább akar lenni Caesárként egy faluban első, mint egy országban negyedik, ötödik, tizedik. Az ilyen emberek jó, ha külön vannak s a szabadelvű pártnak a konkrét hazai szükségletek, a megélhetés, a békés fejlődés által irányított politikáját testnélküli ideáikkal nem zavarják impozáns egységében. Az ilyen nagy és kis malcontentusok ezen platonai republikában kidurászolhatják magukat s lehetnek egymás számára nagy emberek nagy tettek nélkül, nagy tehetségek nagy nyilatkozások nélkül.

Akiben közülük több lesz a hazaszeretet, mint a személyes hiúság, az lassankint majd átmege a cselekvés terére — mint ahogy már sok nagy tehetség át is ment; a többi pedig hadd évelődjék tovább is a nála nélkül konszolidálódó magyar állam képzelt veszedelmeiben.

Mi szabadelvű pártiak pedig tanuljuk meg tőlük továbbra is, hogy mit nem kell tenni; hogy mindenki nézete egész terjedelmében nem érvényesülhet, hanem csak a szellemileg kiválóbbaké a csekélyebbek támogatásával. Tanuljuk meg tőlük, hogy amely pártban nincs meg a vezér iránti bizodalom, az hatályos akcióra képtelen. Tanuljuk meg végül azt, hogy ha nincs is minden úgy, mint ahogy lehetne, azért mégsem kell a kivihetetlen ábrándok és politikai eldorádók után rajongani; hanem lassan, türelemmel, a létező állapotoknak rázkódás nélküli átalakításával, a nemzet százados intézményeinek lehető kiméletes modernizálásával kell a jövőt szebbé s jobbá tenni a multaknál.

Gondolkozzanak egy kissé higgadtan ezen tények fölött a mi mérsékeltjeink is és legyenek Szilágyi lépésének indokai magyarázatánál az ő Mohamedjuk iránt legalább felannyi tisztelettel, amennyit ellenzéki kortesújtjai alkalmatlan tanúsítottak iránta; nehogy a saját vezérükön és pártjukon bizonyultnak keljen konstatálnunk azt a demoralizációt, amellyel ők folyton a szabadelvű pártot rágalmazzák.

Szilágyi Dezső március 13-án kilépett a mérsékelt ellenzék pártkötelékéből s ezt a pártelnökhöz intézett következő levélben tudatta volt párthíveivel:

Tisztelt elnök ur! Huzamos idő óta tett tapasztalatom meggyőzött arról, hogy a mérsékelt ellenzéki körben egyesült elemek közt nincs meg azon kölcsönös bizalom, mely az eredményes együttműködés nélkülözhetetlen feltétele. A közelebbi napokban történtek e meggyőződésemben még inkább megerősítettek. A klub egyesülési alapja a meggyőződés és cselekvési szabadság teljes föntartása volt. Én a fentérintett tapasztalásom alapján szabadságomat visszaveszem és a mérsékelt ellenzéki körből kilépek. Egyebekben álláspontom nem változik. Maradok a mi eddig voltam, szabadelvű ellenzéki. Fogadja kitünő tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1886. március 12.

Alázatos szolgája

Szilágyi Dezső.

Hirek.

Kitüntetés. Ő Felsője a király ó-morovici Heinrich Lajos dr.-nak, a himnlőltás térén kifejtett működése által szerzett érdemei elismerésül a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Látogatás. Czirfusz Ferenc. kir. tanácsos és megyei tanfelügyelő a napokban látogatást tett a szabadkai ipartanodában s onnan hivatalos körútját folytatandó, Futtakra utazott.

Meghívó. A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület f. évi március hó 21-én (vasárnap) d. u. 3 órakor a megyeház kistermében igazgató választmányi ülést tart, melyre az ig. választmányi tagokat tisztelettel meghívjuk. Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár. Tárgyak: 1. Számvizsgáló bizottság jelentése az 1885. évi pénztári számadásokról. 2. Jelentés a tenyészmezők vizsgálatára hozott szabályrendelet foganatosítása tárgyában. 3. Ertekezlet a f. évi szántás- és ekeverseny tárgyában. 4. Tagváltások. 5. A jövő hóban tartandó rendkívüli közgyűlés tárgysorozatának megállapítása. 6. Folyó ügyek. 7. Indítványok.

Szántás- és ekeverseny Topolyán. A f. évi január hó 17-én tartott rendes évi közgyűlés határozata értelmében a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület f. évi május hó 1-én Topolyán kisebb gazdasági gép- és eszköz kiállítással egybekötött szántás- és ekeversenyt rendez. I. A szántás-verseny célja: a szántó ügyességét díjazás által kitüntetni, ez által a jobb földmivelő munkát előmozdítani. A szántás-versenyben részt vehet minden gazda és gazdasági munkás egyes, kettős- és hármas-ekével. Az egyes-ekével versenyző 150, a kettős-ekével versenyző 200, a hármas-ekével versenyző 300 □ öl szántatlan földet kap versenytérül. A bírálatnál alapul vétetik, hogy a fogatok rendes munka-lépésben bizonyos idő alatt minő és mennyi munkát végeznek. Díjak: I. díj 4 drb arany, II. díj 3 drb arany, III. díj 3 drb arany, IV. díj 1 drb arany. E versenyre a bejelentéseket a topolyai helyi versenybizottság fogadja el. Bejelentési határidő április 30. II. Az ekeversenyben részt vehet minden gazdasági gépgyáros vagy gazda, mindennemű ekével és talajmivelő fogatoseszközzel. Díjak: I. díj: egyesületi díszoklevél, II. díj: elismerő oklevél, III. díj: haladási oklevél. Bejelentéseket elfogad a Bács-Bodrogh megyei gazd. egyesület titkári hivatala Zomborban és Topolyán a helyi versenybizottság. Bejelentési határidő április hó 25. III. A gazdasági gép- és eszköz-kiállításra felvétetik mindennemű gazdasági gép és eszköz. A résztvevők, díjak és bejelentésekre nézve a feltételek ugyanazok, mint az ekeversenyénél. Tér- vagy beléptidij nem lesz. A gépek vasutttól való beszállítása s azok elhelyezéséről a helyi bizottság gondoskodik. Mindennemű felvilágosítással a Bács-Bodrogh megyei gazd. egyesület titkári hivatala (Zombor) és a helyi versenybizottság (Topolya) készséggel szolgál. Schmausz Endre, egyes. elnök. Rombay Dezső, egyes. titkár.

Műkedvelői eladás. A szabadkai izr. hitközség f. hó 27-én az építendő templom javára az ottani szintársulat és műkedvelők közreműködésével hangversenyt rendez.

Adomány. Csantavér község elüljárói a jegyző indítványára 12 iskolás gyermeket részint ruhával, részint lábbelivel ruháztak föl. A nemes tett önmagát dicséri.

Fontos határozatot hozott mult hó 23-án a kir. kuria. Kimondta ugyanis, hogy a vizsgálobíró a végtárgyalásnál jegyzőkönyvvezető nem lehet. A fenálló bűnvádi eljárás gyakorlata szerint a végtárgyalási jegyzőkönyv oly fontos okiratot képez, hogy annak vezetése csak teljesen elfogulatlan egyénre bízható.

A „Bacsvanin“ című lap mint a kiadók hirdetik, vasárnap nem jelent meg. Hiányát csak ezen külön értesítés tette feltűnővé.

Szabadka jutaléka. A közös hadsereg részére besoroztatott 209, a póttartalékba 27 egyén. A honvédség kötelekébe 58-an vétettek be.

Halálozás. Kanyó Berta kisasszony, sztanisicsi tanítóhosszas szenvedés után f. hó 13-án esti 10 órakor Sztanisicson elhunyt. Béke poraira.

Leszurt rabló. Bácsujfalun f. hó 8-án esti 8 óra után Gajdos Mitró (Demeter) kucurai illetőségű, hírhedt és szökésben lévő rablót Róth Albert bácsi csendőr leszúrta. Előtte való éjjelen, a Bácsban tartandó országos vásár alkalmából ismeretlen tettesek által 4 lopatott el, melyek nyomozását a csendőrök rögtön megkezdették. A fent nevezett csendőr Bácsujfalunak vette útját egy honvéd kíséretében, hol véletlenül tudomására jutott, hogy Gajdos Mitró, Timkó András társával már napok óta Bácsujfalun tartózkodott, sőt rejtett helyét is sikerült megtudnia. Este a községi kisbíróval a helyre vezette magát, hol a keresettekkel több gyanus egyén társaságában csakugyan megtalálta. Gajdos látván hogy kelepőbe került, azon színeléssel, hogy a község házához engedi magát kísértetni, az ajtó felé ment, hol azt hirtelen kinyitotta és kiszaladt. A csendőr és honvéd társa utána iramodtak. A szökevény, a kerteken keresztül szaladt, és amint látta, hogy a csendőrök is lövéssel köszöntöttek rá, csak hogy sikertelenül, végre mintegy fél órai üldözés után sikerült Róth csendőrnek a rablót utolérni, ki dulakodás közben a csendőr szuronyát fogta meg s azt a fegyverről lecsavarni akarta; a csendőr azonban észrevévé a szuronyt, és leszúrta a rablót, éppen akkor, midőn egy udvaron át ismét szökési kísérletet tett.

Halálozás. Szabadkán Karvázy Róza f. hó 7-én 58 éves korában elhunyt.

Pályázat. Az újvidéki kir. törvényszéknél II. oszt. jegyzői állás töltendő be.

Fizetéseketelenség. A bécsi hitelezői védegyelet Ettinger Samu topolyai kereskedő fizetéseketelenségét közli.

Megjelent a Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület havi közlönye a „Gazdasági Értesítő“ 3-ik füzeté a következő tartalommal: Meghívó — Felhívás. — Mérvizsgálat. — Méhészeti közlemények. — Trágya-kezelés. — Ruhafoltok eltávolítására szolgáló szerek. — Nekrológ. — Az egyéves ménesikók vásárlása. — A lovak korai megrokkulásáról. — Az adai fölmives iskola felhívása. — Régi vetőmag. — A hernyók irtása. — Az átlagos tenyészképesség tartama. — Irodalom. — Szántás- és ekeverseny Topolyán. — Befizetett tagdíjak nyugtatása — Hirdetések.

Megmérgezett férj. Zentán ifj. Bóviz János feleségével rosszul bánt, többször megverte és számtalanszor megpiszkolta. A fiatal menyecske megúván férjét, szerelmi viszonyt kezdett Gombos Sándorral és ezóta azon törte a fejét, hogy mikor szabadulhatna meg férjétől és hogyan volna az lehetséges, hogy Gombos felesége lehessen. Elpanaszolta baját Vlanikolia Györgynek, ki neki azt tanácsolta volna, hogy forduljon Riggieski Demeternél szül. Plavsity Ilonához, ki a baján segíteni fog. Bóvizné el is ment a tanácsolt javasasszonyhoz, aki neki 3 frtért mérges folyadékot adott. A bűnös szándéku asszony a kapott mérget lassanként beadta férjének, ki mérgezésben meg is halt. A szabadkai kir. törvényszék Riggieski Ilonát gyilkossági kísérletben való részesség miatt 8 évi fegyházra ítélte. A kir. tábla a cselekményt mérgezés büntetésben való részességnek minősítette s ezért 6 évi fegyházra ítélte. A kuria II. büntetőtanácsa Ocsvai Ferenc referálása alapján a táblai ítéletet helybenhagyta, azon változással, hogy a büntetés mai naptól számítottatik és a vizsgálati fogság által 1 és fél év kitöltöttnek vétetik. — A bűnös feleség: ifj. Bóviz Jánosné időközben a börtönben meghalt.

Halálozás. Mihályi Ignác, a kalocsai tanítóképző hegedű- és énektanára, f. hó 10-én 42 éves korában elhunyt. Elméletileg és gyakorlatilag képzett zenész volt.

Jégzajlás. A Tiszán közlekedő utasszállító hajók menetei a beállott erősebb jégzajlás következtében, egyelőre felfüggesztettek.

A fogalmazásban jártas, zombori illetőségű joghatalmú, jelenleg Szegeden ügyvédi iroda vezető, alkalmazást keres helyben, szerény feltételek mellett, mint irodavezető vagy ügyvédsegéd. Bővebb értesítés e lap kiadóhivatalában.

Dohánytermelési engedély. Kunbaja község, a magas kincstár számára az 1886-iki termelési évről, a szegedi m. k. dohánybevéltő felügyelőség részéről, dohánytermelési engedélyt nyert. A tavali dohánytermés 3011 méterháza f. évi február hó 5-én adatott át Szegeden.

A házalás szabályozása tárgyában legközelebb érdemleges tanácskozások indulnak meg. A földm., ipar- és kereskedelemügyi miniszter kérdőpontokat dolgozott ki e tárgyban és ezeket megvitatás végett a kereskedelmi és ipartanáchoz és a nevezetesebb szaktestületekhez fogja már legközelebb beküldeni.

Vásár. Almáson a f. é. február hó 7-én esett, de elmaradt országos vásár helyett, f. hó 21-én pótvásár lesz.

Esküvő. Eremitás Pál, a nagyikiindai kerületi takarékpénztár igazgatója, f. hó 11-én d. e. vezette oltárhoz Manojlovits Katinkát, Manojlovits Sándor szabadkai nagybirtokos leányát. Az esküvőn mint tanúk szerepeltek Iszákovics Milán orsz. képviselő és Raics Milos királyi táblai bíró.

Árverések. Újvidéken Vukovits Ábrahám 4147 frtra b. ingatl. május 29-én; Bötics Vása ó kéeri lakos 1582 frtra b. ingatl. május 9-én elárvereztetnek.

Táncvigalom. A jankováci izr. ifjuság f. é. március hó 21-én az Olvasó-egylet helyiségében „Az erdélyi közművelődési egyesület“ javára zártkörű táncvigalmat rendez.

Műkedvelői előadás. Február hó 27-én Bikityen az ottani egész intelligencia műkedvelői előadást rendezett. Tóth Ede korán elhunyt jeles népszínműíróknak darabját a „Falu rosszat“ adták. Eddig vártam, hogy az enyémmel hivatottabb toll fog

ezen minden tekintetben sikerült előadással írni, végre mégis csak nekem jutott azon megtisztelő feladat, az érdemet és szorgalmat nyilvánosan elismerni. Az előadás valóban szép volt és ha én az illető műkedvelőket személyesen nem ismerném, csakugyan gondoltam volna, hogy ők a színészi pályán már eddig is sikerrel működtek. Az összejáték a várakozásunkat föllülmulta, kivált Barits Istvánná nagyon híven adta a Finum Rózsit, Mamuzsity tanító Gonosz Pistát, Brandt tanító Feledit, Kancsár Ilka Feledi Borist, Fullér Lajos az öreg parasztot és Fullér Lajosné a csapónét, ifj. Schwerer Lajos a falu rosszat, Fejérvári tanító Csapó, Barity jegyző a csendbíróst, hogy a szakavatott színészeknél sem várhattuk jobban. Különben minden szerep teljesen sikerült és a nézők által osztatlan elismerésben részesült. Példa, mily csodákat tehet egy erős akarat és egyetértés. De a bikityi intelligencia is a sikerrel teljesen meg lehet elégedve, mert az izlésesterem zsúfolásig tele volt nézőkkel. Jöttünk az egész nagy vidékről és Bikityet az egész Felső-Bácska középpontjává tettük, hogy gyönyörködhessünk egy oly szép látványban, mely az egyetértésnek eredménye, ami annál jobban kiemelésre méltó, miután a mostani társadalmi viszonyok oly mostohák, hogy ritka az a község, hol az intelligencia tagjai oly szép egyetértéssel vannak mint Bikityen, mely egyetértés bizonyosan minden egyes tag közreműködése mellett Barity István jegyző minden szempárt és jóért lelkesülő egyénisége által apóztatik. Így tehát az árvák és szegény tanulók is kapnak és nekünk is élvezetes órákat szerzernek. A bikityi intelligens közönség pedig leljen azon magasztos öntudatban jutalmat, hogy fáradságuk és szeretetreméltóságuk által az egész vidék tiszteletét vívták ki. M. P.

Adáról írnak: Az adai községi közgyűlés a torontálmezei magyar nyelvterjesztő egyesületnek ama kérelmét, hogy lépjen be Ada községe egyszer s mindenkor húsz forint befizetéssel alapító tagul ezen egyesületbe, sajnós, de igaz, nem pártolta. — Ada a tiszparti vasút kiépítéséhez, ha nem Szabadkáról, hanem Horgosról venné kezdetét, az első esetre megszavazott 130 ezer forintot megadni nem hajlandó. E községnek közgyűlésben kifejezett óhaja az, hogy e tárgyban az érdekelte községek egy közös tanácskozmányra mielőbb hivassanak össze, melyen a megállapítandó arány szerint tén elhész is hozzá járulni bizonyos összeggel.

Házimulatság Bácsban. Kedélyes és minden ízében sikerült házimulatság folyt le f. hó 7-én Raviza Mór érsekuraldalmi kasznár vendégszerető házában. Az érkező vendégeket a szives házigazda, szeretetreméltó neje és a kedves házi kisasszony oadaó szíveséggel fogadták. Csakhamar megkezdődött a lukulusi bőségű, de minden ízében igaz magyar zamatu vacsora, melynek elkölteése után kezdetét vette a táncmulatság, mely hogy mennyire volt kedélyes és feszletes, elég lesz megemlíteni, hogy még másnap délután is még javában folyt a tánc s hogy a csárdást nem „kiviradtig“, hanem „besütedésig“ járták. A kedves és szívélyes háziasszonyon és a szeretetreméltó házi kisasszonyokon (Széchy Örszike és Margitka) jelen voltak: Jusits Lajosné Hódághról, öz. Hevessy Károlyné Vajszkáról, Rigótz Morné, Oltványi Györgyné, öz. Fehér Tamásné urnok, továbbá Nagy Izabella, Nagy Fánika Palánkáról, Oltványi Pannika, Hevessy Irma, Berta, Izidora és Fehér Juliska kisasszonyok, kik mindannyian a többi jelen voltak együtt kedves emlékek gondolnak vissza ezen kedves és sikerült estélyre, mellyel oly vigan és pajzán jókedvvel fejezték be az ideai hosszú farsangot.

Toloncolás. Muzsik Lipót, zombori születésű, 35 éves, r. kath. nős cipész f. hó 1-én a fővárosból eltoloncoltatott.

Brutális rendőr. Újvidéken 1884. jun. 4-én egy nyilvános helyen mulatott Smeidig Nándor szabómester, midőn odajött Wieser József rendőrkapitány is, kit Smeidig azzal üdvözölt, hogy „szervusz sógor.“ Emiatt Wieser annyira felbőszült, hogy a szabót fojtogatni kezdte, letartóztatta és ha nem akart menni, a puskatusával ütötte. Smeidig a „sógor“ szóért reggelig volt elzárva. Az újvidéki kir. törvényszék Wieser Józsefet személyes szabadság megsértése, hivatalos hatalommal való visszaélés és könnyű testi sértés miatt 3 havi fegyházra ítélte. A kir. tábla azonban csak a személyes szabadság megsértésének vétségében találta bűnösnek s ezért 2 havi fegyház és 1 évi hivatalvesztésre ítélte. A kir. kuria a büntetést fölemelte 6 havi fegyházra.

Árverés. Csonoplyán Baumfeld Ignác 5778 frtra b. ingatl. március 20-án elárvereztetnek.

Pályázat van hirdetve a palánkai kir. járás-bírósnágnál állásra.

A kapitányság figyelmébe. Aki a helybeli marhapiacra megszokott fordulni, az tudja egyrészt, hogy e piac elég látogatott, másrészt, hogy teljesen rendezetlen. Nekünk városiaknak, csak a helyi és környékbeli forgalom hajt hasznót; éppen azért csupa helyes önérdékből el kellene követnünk mindent, hogy piacunkat fejlesszük és önállóvá tegyük. És e célnak a mostani állapot egyen nem kedvez. Ugyanis árusok és kereskedők egyaránt csülökig dagasztanak a sárban, mert a marha-állóhely emberemlékezet óta inkább pocsolóház, mint piachoz hasonlít. Ezen körülmény okozza, hogy a marhaárulók kénytelen-kelletlen odaállnak jószágaikkal, a hol száraz helyet találnak és ahol a gyalogforgalmat részint lehetlenné teszik, részint veszélyeztetik. Biztosra lehet fogni, hogy, aki marhát jön árulni piacunkra, az szívesen fizetne egy pár kajcárral több helypénzt, csak hogy ne kelljen magának s jószágának térdig érő sárban lábolnia. Nem tudjuk mennyire kerülne a megyeház udvara mentében elterülő marhaállási helynek 4-5 méternyi szélességben való kikövezése; de bizony hisszük, hogy ez némi meghatározott díj mellett magán-válalkozó által is kikövezethető volna. Ezen állóhelyi mizériával párhuzamos az a rendtelenség, mellyel az idegen kézre került jószág a városban keresztül hajtatik. Nem mulik el egy péntek se, hogy a forgalmasabb utcák lakói ne látnának néhány nekivadult marhát bősziúten száguldanai végig s rettegésbe ejteni a járókelőket, aggodalomban tartani a távollevő gyermekeik után sopánkodó szülőket. Ezen a nagyon is akút és rögtön orvosolható s orvoslandó balszokáson egy erélyes kapitányi rendelet rögtön se-

gíthetne, ha kellő birsággal való fenyegetés kapcsán kihirdettétek, hogy a piacra vezetett vagy piacról hazahajtott jószágot miféle óvatosságon köteles a tulajdonos a városból kivezetni. Ajánljuk ezen sorokat gondos és körültekintő főkapitányunk éber figyelmébe. Egy városatya.

Menetrend. A személyszállító gőzökök menetrendje 1886. évi március hó 15-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándorfehérvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galicig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Tittel-Szegedre: szerdán és szombaton 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én Az ügynökké.

Halálozás. Cservenkán e hó 11-én tették közrészvétel mellett örök nyugalomra Quirczfeld Nándort, az ottani lutheránus hitközségnek több mint hatvan év óta papját s a bács szerémi esperességek Nesztortát. A boldogult 88 évet élt.

Kucuráról írnak a Telecskának, hogy az ottani g. kath. káplán Sztanics Péro, kit a kőrösi püspök jónak látott Horvátországból még tavál odaplántálni, még egyetlen egyszer sem volt az iskolában katechizálni, állítólag azért, mert ott a gyermekek magyarul tanulnak. Ajánljuk ökegyelmét a tanfelügyelő ur szives figyelmébe.

Zombor városi könyvtár-egylet f. évi március hó 28-án d. e. 10 órakor rendes közgyűlést tartja, melyre a t. egyleti tagok tisztelettel meghívattak.

Az itt helyben felállítandó rendezés kereskedelmi s alsófokú ipariskola érdekében kiküldött bizottság javaslatával elkészülvén a napokban fogja azt a város törvényhatóságának bemutatni. Jövő számunkban egész terjedelmében közöljük.

Móricz Vince, pénzügyi főtanácsos, a kataszteri nyilvántartó biztosok létszámának szaporítása ügyében, a napokban a helybeli kir. adófelügyelőség-nél hivatalos látogatást tett.

Bárá Bibra Frigyesné ömltga gymnasiumunk természetrajzi muzeumát egy szépen kifejlett alpesi hófajddal (Lagopus alpinus, Alpenschneehuhn) gazdagította. Ezen madár csak az északarki vidékeken, különösen Svéd- és Norvégiában jön elő. Nagyságára jóval nagyobb a mi foglyunknál; színe az évrnek különböző szakaiban igen különböző. Nyáron rozsdavereesen tarkázott, télen pedig tiszta hófehér, csak farktolla egy része fekete; lábai, csüdje, sőt még ujjai is sűrű szőrnemű tollazattal lévén bevonva, legalkalmasabban nyulábbhoz hasonlíthatók. Vadászata elég nehézséggel jár, néha meg bortal is lehet őket elejteni, azonban rendesen csapdákból szokták összefogdosni, s miután husa a fogolyéhoz hasonlít, különösen Svéd- és Norvégiából s az apesek vidékéről észrevel szállítják Budapest, Bécs, London és más nagyobb városokba. Fogadja az ajándékozó urnő becses figyelméért leghálásabb köszönetünk nyilvánítását. Zsuffa Vince, termr. tanár.

A közös hadügyminiszterium kimondotta, hogy az alantás tiszteknek és 2. osztályu századosoknak járó évi 120 forint díjpótlék nem tekinthető lefoglalható illetéknek, minthogy ez az összeg nem mindig és nem minden körülmények közt illeti meg az illetőket s így nem is vehető a törvény határozatai értelmében állandó illetéknek. Csak ha a tiszti köztétkezés javára szükséges, engedhető meg kivételesen a pótlék egy harmadának levonása.

Kuriai döntvény. A holtta nyilvánításra vonatkozólag a kir. kuria kimondotta hogy a polg. törvényk. rendtartás 523 §-ának c) pontja alapján az az egyén, kiről be van igazolva, hogy a nagyobb csatákban résztvett és az óta hirtel veszett, holtta nyilvánítható, habár az idézett szakasz ama föltétele, hogy ha háboruban nehéz sebet kapott, reá vonatkozólag nem igazolhatnák is, mert az nem zárja ki azt, hogy a nagyobb csatában való részvétel a halálveszélyben való forgás“ forgalma alá soroltassék.

Irodalom.

Beküldetett hozzánk is a „Magyar-zsidó ifjuság lapja“ egy mutató száma. Megtekintés után semmi helytelen nem találtunk a lapban; de azt még most se értjük: miért kell ilyen ifjusági közlönynek zsidók számára külön szerkesztetnie? Hiszen éppen a szeparatizmus, az összeforratlanság, a különködés termette meg a mult évek csif antiszemitizmusát; hát miről jó ezen bénító érzelmeket még szakszerűleg is kultiválni? Részünkről nem tudunk se okot, se tekintetet, mely azt parancsolná, hogy a zsidó ifjuságnak a haza más vallásu ifjuságától elütő szellemi takaréktüzhely szükséges; ennél fogva elvileg helytelenitünk minden szót és tettet, mely a naponkint erősödő amalgamizációt hátráltatni, a különválást megrögzíteni s dokumentálni iparkodik. Ez a lap azzal tölti be leghazafiasabban a saját hivatását, ha minél előbb megszűnik.

Színház.

F. hó 11-én, csütörtökön „Lili“ című operette került színre üres ház előtt. Ugy látszik, hogy a község bizalma Tóth Bélával szemben már jórészt megcsappant, mert nálunk az operetteknek mindig hálás közönsége volt; habár ez alkalommal szívesen elismerjük, hogy a keddi kaszinói bohóc-estély is jelenképen hozzájárult ezen közönyhöz. Pedig az előadás egyike a legjobbaknak volt, amit a társulattól eddig láttunk. A címszerepet Szigethy Lujza személyesítette; élénk játéka, természetes naivsága, átértett előadása feledteté hangja gyöngéségét, amit különösen a Lili-keringőben volt alkalomunk tapasztalni. Deák Péter (Antonin Plinhard) igyekvő színész; ma is helyesen alakította szerepét, az I. felvonásbeli gyáva, tudatlan tüzért alig ismertük meg a II. felvonásban fellépő élvhajhászó, világi hadnagyban, amidőn nyolc év után találkozik Lilivel, aki őt még mindig, habár titkon szereti. Aranyossy József (De la Grange Batelliere báró) modoros játékaival, szögletes moszdataival és fogyatékos, akadozó hangorganumával csak erőködött szerepében. Tóth Béla (Sainte Hypotésis vicomte) sokkal tehetségesebb színész, mint aminő direktor. Balázsine Ilka (Viktörine) helyrevaló szobacicus volt.

feleség és Fritzen, mely talán vonás a kápalást közt. a dar szót. az er felvon nevet mintó ruháj mibe miatt kissé nis“ a kö kimé soktó jól k rea i kivül hogy dor S gató pana csak és — ma e előad (Balá Gásp kezdte egyss pedig Lárj vetké a sz nyos szib Jank

márc szölv az e gyuj lster hábo mény Az e tudj gása

hogy utóbb

dani. törté vetke

haran helys igen Daóó hetős oda má csün kála a fe utóá dele sen. a jó nélk szót hall sait, erő előtt is n kime elég za, ról tog

is t nem ják nélk

muz szila söté tab. tyán máz kész be i müt vesz mer kiál amú farse peti már zökt ható már

Szombaton, 13-án „Marjolaine“ azaz „Kisasszony felesége“. Palaméd Deák Péter, Marjolaine Póstay Ella és Frikkel Zajonghy volt. Ez utóbbi közönségünknek kedvence, eléggé jól disponálva, ismét példáját adta, hogy a milyen jó a hangja, annyira hiányos a játéka. Mint talán legsikerültebb részletet említhetjük fel az első felvonásbeli „Adieu“ kettőt, mely mellett messze elmaradt a kakuk-nóta. Póstay Ella k. a lehetőleg iparkodott palástolni azon erőkülönbséget, mely kettőjük hangja közt, ennek dacára nagyon is érezhető volt. Magáról a darabról, illetőleg annak rendezéséről csak néhány szót. Nem tudjuk, a rövidítési törekvésnek vagy pedig az erkölcsbíró olójának esett-e áldozatul a második felvonás negligéje jelenete, hanem mindenestre kissé neveltséges volt, midőn Marjolaine éjjeli pongyolája mindössze abból állott, hogy haját kibontatta és bál ruhája fölé még egy fésülő-köpenyt is vett fel. Hogy miben áll ily helyzetben az a kompromittáló, mely miatt azután a többi ugy történik, a mint történt, ezt kissé nehéz elérteni. Ilyen decens módon talán a „Nimis“ is előadható volna? Ha még megemlítjük, hogy a közönség egyik kedvence ez este kivételképen megkímélte a közönség egyes tagjait bizonyos kacsintásuktól, azt hisszük, mindent elmondunk.

Vasárnap, 14-én „Falu rossza“. „Shakespeare jól kell adni vagy sehogy, de adni kell“, nagyon is reá illett erre az előadásra is. A szokásos színlepon kivüli szerepváltoztatások ezuttal csak abban állottak, hogy „több oldalról kifejezett kívánság“ folytán Gündör Sándort nem Ferenczy, hanem Zajonghy, az igazgató urnak ez a panaceaja, énekelte. Ha akárminő panasz, elégtelenség van az igazgató ur ellen, arra csak azt mondja „Zajonghy fogja a szerepet énekelni“ és — minden rendben van, ezen jó renomémját pedig ma este is meg tudta őrizni és megmentett vele egy előadást Finum Rózi (Berzsenyi Julia), Bátki Tercsi (Balázsnyé), Feledi Boriska (Nagy Vilma), Feledi Gáspár (Balázsnyé) és Feledi Lajos (Aranyossy) igyekeztek ugy játszani, a hogy más lehet akkor, midőn egyszer a szereplő sül be a szerep nemtudásba, másszor pedig Herczenberger Károly karnagy ur (a színlepon Lányi!) tudakozódik a sugótól nyílt jelenetben a következő dal zenéje után! A rendezés és jelenetelés a szokásos volt; mint új jelenséget említhetjük Aranyossy második felvonásbeli öltözékét, mely ugy látszik céltatosan, sikerült utánzata volt a „Borsszem Jankó“-beli szalon-betyár Czirok Alfonz kosztümjének. —

Katymár, 1886. március hó.

(Közbiztonsági rémesetek.)

Azt tovább nézni és tűrni nem lehet, a mi Katymáron folyton és oly gyakran történik. Nincs ugy szólván hét, melyen valami olyas elő ne fordulna, a mi az embert rettegetésben nem tartaná. Lopás, rablás, gyújtogatás azok a „mesterséges“ csapások, melyek lsten átkaként a békés polgárok nyugalomát folyton háborgatják. Alig kezd az ember feledni az egyik eseményt, már is nyomában van a másik, harmadik... Az ember fejét nyugodtan le nem hajthatja, mert nem tudja, mely percben hallja a vészjelző harang kongását, vagy a segélyért kiáltót.

Hamarjában sok új megrendítő eset fordult elő, hogy tán nem lesz érdektelen, ha egynehányat a legutóbbiakból a nyilvánosság elé küldök.

F. J. Jómódu földes gazda, kiről el lehet mondani, hogy a légynek sem vétett még soha sem; ezen történt meg az a szomorú eset, melyet röviden a következőkben közlök:

Körülbelül esti 10 óra lehetett, midőn a torony harangja tüzet jelzett. Rögtön megjelentünk a tűz helyszínén. Volt már alkalmam nevezett községben igen sok tüzesetet látni, de ily borzasztót még nem. Dacára annak, hogy a náddal fedett háztető meglehetősen vastagságú hóréteggel volt fedve, mégis, mire oda értünk, — pedig első voltunk a többek között — már a ház elő részén a fedél lángba borítva félig lecsúszott. Csakhamar hozzá kezdtünk a mentés munkálatához. A házbeliek mély álomban lehettek, mert a fejük felett pusztító tüzelemről mit sem tudtak. Az utcára nyíló ablakon keresztül ébresztők fel a veszedelemben szunnyadó családokat, kik ijedségükben azt sem tudták mihez fogjanak. Az emberek másik része a jószág megmentését kísérlette meg, de minden siker nélkül, mivel az istálló ajtaja előtt a háztetőről lecsúszott nád lángjai szerte csapkodtak. Borzasztó volt hallgatni a lovak (5 drb.) és tehének (4 drb.) ordításait, melyeket az ajtón betólváló tüst kintzott. Nagy erőmefeszítéssel sikerült egy kissé elnyomni az istálló előtti tüzet; mit egy bátrabb ember, névleg Mózsi, fel is használt és az istállóból egy tehent és egy borjut kimentett; a többi jószág mind benn fult. A padláson elégett 50 mm. tengeri, nemtudom mennyi tiszta buza, zab, 90 új zsák; a fűszerben egy cséplőgép stb., miről jelenleg a gazda sem tud semmit. A ház gyújtogatás áldozata.

A fent említett ház úszkei még füstölögtek, már is több lólopás, szobabetörés követtetett el; ezekről nem is teszok említést, mert nálunk ezekre azt mondják: szót sem érdemel, tehát én sem említem. De szó nélkül nem hagyhatom a következőt:

Farsang vasárnapját ülték a községbeliek vig muzsika szó mellett. Künn a csillagtalan ég alatt szilaj nótát fűtyölt a szél, fel alá tombolt dühében, a sötét néptelen utcákon. Míg egyesek vígan mulatoztak, addig egy szervezett — de ismeretlen? — betyár-banda felhasználta az éj sötét leplet, a tomboló márciusi szelet és egy szegény védtelen öreg asszonyt készült agyonfojtani és kifosztani. Egy közülök már be is hatolt a szobába és hozzá is fogott a fojtogatás műtétéhez, de az öreg asszony lélekjelenlétét nem vesztvén el, a sötét szobában sikerült kicsúszni az ismeretlen kezei közül és rögtön lármát csapott, tüzet kiáltott; bezzeg a delikvensnek ez nem volt inyére és amúgy is még csak esti 1/9 óra volt és hozzá még farsang, jónak látta kerekét oldani, különben megcsipetik. Mellesleg megjegyzem, hogy ezt az asszonyt már kétszer kirabolták, még pedig igen rövid időközben, de ez utóbbi eset alkalmával, életével adózhatott volna. Számos ily eset fordul elő.

Szomorú állapotokat élünk Katymáron. Nincs már vagyonunk, életünk biztonságban. Ma holnap oda

jutunk, hogy a falu bizonyos részeiben még nappal sem mehetünk; este pedig otthon sem vagyunk biztonságban.

A minapában a mi „tisztelt“ — ismeretlen (?) — betyár uraink annyira vetemedtek, hogy nyílt, bunyevác nyelvű levél által fenyegettek egy német gazdát: „ne merészelje ugar földjét felszántani, mert annak terméséből egy szemet sem élvez; utóirat gyanánt: ne hogy a mi birkáink megdögöljenek.“ Igaz, erre azt lehet mondani, hogy amely kutya ugat, az nem harap; de nálunk el lehet mondani: amely kutya ugat, az harap is. A legnagyobb baj az, hogy érezzük a harapást, de a kutyát nem látjuk!

Vannak ugyan felelős öreink, kik lelkiismeretes (?) pontossággal örködnék, (hogy a tolvajok lopásaikban ne háborgatassanak). Ha a kár megtörtént, igaz, károsult nyer kárpótlást, de milyent? Köszönet nincs benne Csak egy példát említek. Volt eset, hogy károsult ellopott kocsija és 2 drb lova után kérte öreinktől a kár megtérítését. A kért összeget sokallották, holott mindegyik tudta, hogy testvérek közt meg ért annyit, a tulajdonos semmi áron nem akart velök kevesebbel megégyezni, ezt öreink látva, feleletül: inkább megkeressük a kocsit, meg a lovakat is. Uram fia! Délután már megtalálták a kocsit is, meg a lovakat is. Ugyhiszem, a mondottak eléggé jellemzik községi öreinket.

Van a sok között két futóbetyárunk, az egyik rabságából megszökött, a másik egy becsületes embert szonika agyon szúrt és azóta a nevezett kettő együtt garázdálkodik. A törvényszék elé nem egy ízben lettek idézve se kétszer, hanem számtalanszor, előtök az semmi. Ha az állami csendőrök értök jönnek, az örk a község egy végén bejönnek, ök pedig annak rendje és módja szerint, mint mindig a másik végén ki mennek; cimboráik által értesítettek. Nem régi-ben, világos nappal, alig hogy a csendőrtől fálunkból a lábukat kitétték, az egyik jómádár cimborájával kocsin, tamburaszó mellett végig muzsikáltatta magát a falu utcáin. Természetesen senki sem mert feljök közeledni, mert haramja módjára dupla csövű puská és revolverekkel fel van fegyverkezve.

Különböen végére járok e soroknak, mert nem lennék kész még jó sokáig a mi rossz viszonyaink leírásával. Még csak azt akarom megjegyezni, hogy a szomszédos Madaras községében pár évnek előtte hasonló viszonyok léteztek, de amióta a felelős örkök helyett a konstábleri intézményt léptették életbe, azóta nem hallani semmit sem. Azért, ha nálunk, Madaras község példáját minél előbb követnék, miszerint a községi felelős örkök helyett konstáblereket alkalmaznának, hiszem, hogy rossz közbiztonsági viszonyaink menten jobbra változnának; mert igaz amit Kornmann mond: „A hol a tulajdon nincs biztonságban, ott nincs értelme e szónak: haza“. r. l.

Szeghegy történetének könyve.

(Levél a szerkesztőhöz.)

A Szeghegy történetét tárgyaló s ujabban közbocsaított német munkáról irt ellenbírálatom kapcsán jónak látta a t. szerkesztőség ünnepélyesen kinyilvánítani, hogy abbéli nézetemet, mely szerint a szerző jobban cselekszik vala, ha munkáját magyar nyelven írja, egyáltalán nem oszthatja. Megvallom, jobb szerettem volna, hogyha ellenbírálatommal szemben inkább a szerintem a magyar irodalom szempontjából nagy tévedésbe esett szerző, semmint a t. szerkesztőség mondja el ide vonatkozó s mentegető megjegyzését, de minthogy ez nem így történt, kénytelen vagyok a t. szerkesztőség pártfogó védekezésére pár szóval reflektálni.

Említem ellenbírálatomban, hogy a szóbanforgó mű történeti becset határozottan elismerem. Említém azonban azt is, hogy nem kárhoztathatom s meg nem róhatom eléggé szerzőt azért, mert könyvét német nyelven írta. A t. szerkesztőségnek a németnyelvű német nyelvű művek védelmére irt megjegyzéseit általánosságban találok annak és alaposnak ismerem el, mert helyi szempontból a német községekben egy a könyvkereskedői, mint a lokal-patriotizmus érdekeinek csakugyan azáltal lesz elég téve legjobban, ha németül írunk. Kétséghívül igaz az is, hogy a vármegye multját a németajku lakosokkal az ő nyelvükön kell megismertetnünk s hazaszeretetet, a szülőföld iránti vonzalmat minden nemzetiséggel a saját nyelvén lehet s kell felébrésztetni.

Ha azonban ezeket elismerve, teljes megnyugvással vesszük tudomásul a t. szerkesztőség védekező megjegyzéseit, még mindig kétséges marad először az, hogy szerző a magyar irodalom szempontjából akkor cselekedett-e jobban, ha magyarul és nem németül ír, s másodsor, hogy a bíráto eleget tett-e kötelességének azáltal, hogy a művet a történeti kritika szempontjából méltatta csupán?

Az ellenkező nézetek iránt bármily nagy tisztelettel viseltem is, kénytelen vagyok kimondani, hogy a bácskai német szerzők nemcsak a magyar irodalom, de helyi szempontból is, sokkal helyesebben járnak el, ha könyveiket magyarul, vagy legalább magyarul is írják. Végre is magyar földön élünk, németjeink jó hazafiak s tudnak is magyarul annyit, hogy a hazai irodalom termékeit — ha egyáltalán olvasni akarnak, — olvashassák. Ezek ellenében fel lehet s fel is szokták hozni azt, hogy a nép számára mégis legjobban az illető vidék anyanyelvén írni, de nézetem szerint csak akkor, ha az illető nép az állam nyelvét nem érti, és főleg akkor, ha az a mű kizárólag népszerű irányú. Történelmi munkát azonban, mely négy száz lapra terjedő kötetet képez, egyáltalán nem tekinthetünk kizárólag a nép számára készült könyvnek, s megyei kulturális viszonyaink megvilágításához mindenestre fontos adatokat szolgáltatna szerző, ha nyilvánosan kimutatná, hogy a szeghegyi nép kezén a monográfia hány példányban forog.

Enyi a megjegyezni valóm a t. szerkesztőség azon észrevételére, mely szerint a helyi érdek s a lokal-patriotizmus szempontjából Szeghegy történetének német nyelven való megírását jogosultnak tartja. Ismételtem, hogy én is annak tartom, de a magyarnyelvű, egy legalább német és magyarnyelvű művet nemcsak jogosultabbnak, hanem a bácskai magyarosodás s a hazai sahirendelés tekintetéből szükségesnek is tekintem.

Szólnom kellene még itt a fentebb felvetett másodok kérdéstről, arról t. i. hogy a Szeghegy történetét tárgyaló mű bírálata korrekta volt-e eléggé. A bíráló eljárásának inkorrekttségét azonban már ellenbírálatomban kimutattam s minthogy arra nézve a t. szerkesztőség sem tett kifogást vagy ellenvetést, ennélfogva arról tovább is beszélni feleslegesnek látom. Dudas Gyula.

MÁRCIUS TIZENÖTÖDIKE.

Deák-kori reminiscencia.

Megültük mi is egyszer fényesen március tizenötödikét. Hetedik gimnazisták voltunk; telve bizalommal, telve reménnyel a jövő iránt. Igaz, régen volt; most csak álom gyanánt lebegnek el előttem azok a képek a multból, látom körvonalait, de nem ismerhetek rajókat. Más idő volt az. Szoktunk az élet, kecsgetetőbb a jövő, nem ismertük a gondokat, nem az élet prózáját, mely idővel le fogja vakarni aranyos kedélyünk himporát, hogy valóra ébredjünk, hogy a valót megismerjük. Keblünk oltára volt minden szépnék, jónak és nemesnek; szerettük egymást önzés nélkül, mint a testvérek, kibírnak egy a szív, egy az akarat. S ha volt bennünk érdek, az csak közös lehetett. Oh éltek akkor még a jó szülék, ök fáradtak, mi csak gondtalanul élveztük fáradságunk gyümölcsét. Kedélygazdagabb volt akkor még a szív; tudtunk hevülni eszmékért, ideálokért s ha nem is érthetük el azokat, de értük küzdeni édes volt.

Közelgett szabadságharcunk születésnapjának évfordulója, március tizenötödike. Lázás izgatottsággal siettek országszerte megülni ezt a dicső napot; az egyetem, egyesületek, városok, intézetek, egyszerű polgárok vetekedtek egymással a hazafiúi kötelesség minél fényesebb és nagyszerűbb kifejezésében. S csak mi néznök ezt közönyös szemekkel, tétien karokkal? csak benünket nem ihletne meg e korszakot alkotó nap nagysága? Eddig is osztályunk járt elől mindig jó példával az önképző-körtől a tánciskoláig. A VIII. osztály rettegett az érettségítől, hogy pedig az alantasabb osztályoké legyen a kezdeményezés és a kivitel dicsősége, az meg nekünk derogált.

Eddig is meg szoktuk ünnepelni március tizenötödikét azzal, hogy nemzetiszínű tollat tűztünk kalapunk mellé s így tüntettünk a városban. De az idén többet akartunk, ünnepélyt rendezni, melyről beszélt a város, vegyen tudomást az ország, hogy a mi osztályunk nemcsak előmenetelre, de hazafias érzelmre is van annyira, ha többre nem, mint pl. akár a kecskeméti gimnázium. Sürgönyözünk a fővárosba az egyetemi ifjúságnak, hogy március tizenötödikét mi is fényesen ünnepeljük; tartunk alkalmi beszédekét; fölkeressük a temetőben nyugvó szabadsághősünk jel-telen sírját; bankettet rendezünk, stb.

Sok készülődés után végre kiosztottuk titkon a szerepeket, titkon azért, mert attól féltünk, hogy ha a tanárikar rá jó, hogy miben törjük a fejünket, vége lesz a dicsőségnek, mert hát „a deák uraknak politikával nem szabad foglalkozniuk“. Csak hogy mi a diákság mellett meg hazafiak is voltunk.

Elérkezett a nagy nap. Délelőtt előadás volt; az ünnepélyt délután kezdtük meg.

Összejöttünk mindnyájan B.-éknál s onnan párosával nemzetiszínű kokárdával és tollal díszítve, vonultunk ki a temetőbe.

Gyönyörű szép verőfényes nap volt, sehol az égen egy tenyérnyi felhőcske sem zavarta a természet ünnepi díszét. Fönn a levegőben pacsirta „a szabadság dalnok“, zengett hosannát a gondviselőnek, ült, hogy itt a tavasz, ... fölöttünk a kéklő ég-bolt ... alattunk hősi apáink porladt csontjai ... mindnyájunk szemében a lelkesedés tüze, a szív minden dobbanása titkos fogadás, hogy életünk minden perce hazánké lesz, ... minden érzelem egy-egy ima: áldás Uram, áldás honunkra s felhangzik imánk, a Hymnus: Isten áld meg a magyart ... Megbűnhődte már e nép a multat s jövődőt.

Elhalt az ima, a sir elé áll Cs. J. lelkesedéstől áthatott hangon vissza idézi azt az időt, mikor ezek, apáink, kiknek sírját körülálljuk, égtek, hevültek, lángoltak a szabadság, egyenlőség és testvériség szentháromságának igéért, mikor azt vetették oda a szabadságtipró zsarnoknak: „A magyarok Isten nére esküszünk, esküszünk, hogy rabok tovább nem leszünk“. S esküjükhöz híven meg is maradtak: inkább meghaltak s most szabadságért küzdve, szabadságért halva, szabad hazában nyugosznak.

B. M. gyújtó alkalmi beszédében visszapillant a multra, mennyi csapáson, szenvedésen ment keresztül nemzetünk; már már azt hitték ellenségei, hogy végórája ütött, de éppen akkor támadtak nagy emberei, kik a vész óráiban vérükkel váltották meg. S ha ök megtudtak halni a hazáért: nekünk kötelességünk érte élni, boldogulásán munkálkodni.

Ament mondott e lelkes beszédre a felhangzó Szózat: A nagy világon e kívül nincsen számotra hely; áldjon vagy verjen sors keze itt élned s halnod kell.

A körénk gyült közönség el volt ragadtatva a lelkesedés ártától s velünk együtt éltette a hazát, szabadságot, Kossuthot.

A temetőből szép rendben a P. és Sch.-féle volt gyufagyár melletti mezőre vonultunk ki, hol Kossuth Lajos azt üzenté ... Fel, fel vitézek a csatára stb. szabadságharcbeli ismert dalokkal s hazafias beszédekkel töltöttük az időt. Majd szétszórtunk azzal, hogy este a „Pokol“-ban tartandó bankettre összegyűlünk.

Nem volt az afféle heteken át vajdó, tiztógasos bankett, melyen mindent inkább csinál az ember, mint mulat; még étellapot sem állapítottunk meg előre; egyik paprikást hozott, a másik egy sült csibe combján rágódott, volt aki tormás-kolbászt parancsolt; egy-szóval a menü kikinek gyomrára és erszényére volt bízva. A jökevről gondoskodott Möricek bandája (akkor másképp húzta ő is); mikor bevezetésül rágyújtottak Rákócyra, majd meg Kossuth-indulóra, olyan éljenést csaptunk, hogy szegény öreg Kossuth bácsi ha meghallja, sirt volna örömben, hogy nem halt ki még az a lelkes ifjúság, mely a 48-as eszmékért ugy tud rajongni, mint ahogy mi rajongtunk.

Még most is a fülemben cseng az az összhangzatos ének, mely a szívből jött s szívhez szólt, mikor

rágyujtottunk dalárdánk kedvenc nótájára: Rajta fiúk poharat, poharat, nem magyar az, ki na hátra marad.

Felvidult mindenki a dal hallatára, mely szívből jött s szívhez szólt.

Oszályunk két poetája: V. Gy. (még most is búsiája a Múzsákat) és Zs. G. ez alkalomra irt költeményeket olvasták föl, — (hanem aztán az év harmados bizonyítványban a magaviselet kalkulusa meg is synlette ezt a poeta dicsőséget.)

Volt azonban ennek a mi mulatságunknak egy megindító jelenete, mely nem fog egyikünknek sem emlékezetéből egyhamar kitörlni. Ugyanis mikor már a jókedv és a lelkesedés tetőpontra hágott, föl áll egyik iskolatársunk s felköszöntöt mond Kossuth Lajosra, a nagy számúztötre, mint oly hazafira, ki büszke homlokkal, fölemelt fővel jár Olaszország szabad ege alatt, kész inkább szabad földön, szabad ember lenni, mint szolga imádott hazájában.

Erre fölemelkedik a szomszéd asztaltól egy közszeretben álló tisztviselő, volt 48-as szabadsághős, elfojtott hangon, könnyes szemekkel felköszönti az ifjúságot, a jövő reményét, amely megújítja neki ifju napjait. . . itt elakadt szava, leborult az asztalra, sirt mint a gyermek s — sirtunk mi is.

Megújulnak mindezek az emlékek a mai napon, látom az ifjúságot, amely nem lelkesül e nagy nap dicsőségén, az ösök példáján. Avagy lehet-e ez lelkesülésnek nevezni, hogy szörványosan itt-ott emlékeznek meg a szabadság vértanúiról? Nem. Március tizenötödikének nemzeti ünnepnek kellene lennie, amelyen Kárpátoktól Adriáig mindenki üljön ünnepet, a szabadság ünnepe. Mert a magyar nemzetnek nincsenek a mult nagyságát dicsőítő emlékszoibrai; e nemzetnek ezeréves küzdelmei és szenvedései között nem volt ideje, hogy háláját a dicső ösök iránt emlékszoibrokkal mutassa ki; de elrejté őket szívében s a viharok küzdelmeiben, az elnyomatás szenvedései közt hozzájuk kell, hogy forduljon, hogy példájuk lelkesítse.

A mult nagysága, az ösök dicsősége s a jelen honszerelme tartotta fön e nemzetet ezred éven át. E hármás talizmán vezette a szabadságharc hőseit diadalról diadalra; e hármás talizmán csodája volt, hogy a függetlenségi harcot követő gyászos időben a nemzet szíve meg nem szakadt, hanem egy jobb jövő reményében rendületlen kitartással törekedett a szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméinek megvalósítására.

Zomborcsévits György.

Naptár.

Március.

Havi és heti nap	Katholikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
16 Kedd	Heribert pk	Cirjék	4 Pálás Jul. n. v.
17 Szer.	Gertr. Kant	Gertrud	5 Konon
18 Csüt.	Fer. Cyr. eh.	Anzelm	6 42 vt. Amori.
19 Pént.	József n. atya	József	7 Vazul és t. vt.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

1101. szám.
k. ig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Kúla községében leköszönés folytán megürült községi és azzal egybekötött községi kórház orvosi állásra ezennel pályázat nyitattik és a választás megjétére f. évi április hó 21-ik napjának d. e. 9 óraja Kúla községéhez ezennel kitűzetik.

A megválasztandó községi orvost a 700 frtnyi évi fizetésén felül minden beteglátogatás után 35 kr. díj illeti — a halotti kémlést azonban díjtalanul tartozik teljesíteni. Pályázni óhajtok felhivatnak, miszerint az 1871. XVIII. t. c. 74. §, illetve 1876. XIV. t. c. 143. §-a értelmében szabályszerűen felszerelt és nyelvismeretüket igazoló kérvényeiket f. évi április 18-ig bezárólag ezen szolgabírósnál nyujtsák be, mivel később érkező folyamodványok figyelembe vételét nem fognak. A megválasztott orvos állomását f. évi május hó 1-én elfoglalni köteles.

Kúlán, 1886. évi március hó 2-án.

Schick Matyás,

3-2 szolgabíró.

HIRDETÉS.

Alólírott tisztelettel jelentem, hogy Temerinben jól berendezett nagyvendéglő helyiségemben, mely az országúton, különösen utazók számára kényelmesen bebutorozott szobákkal van ellátva, mindennemű étkek és jó italok kaphatók; miért is a közönségnek becses figyelmébe ajánlani bátor vagyok és becses látogatásért eszedezik

KEHEL ANTAL,

3-2 nagyvendéglős Temerinben.

365. szám.
árvai 1886.

Árverési hirdetmény.

Néhai ifj. Zetli Antal és neje szül. Sebira Magdolna volt krusevlyai lakosok hagyatékát képező, a krusevlyai 165. sz. tjkvben felvett 10. hr. sz. ház és egynegyed telek föld, továbbá a krusevlyai 9. sz. tjkvben felvett 1/4 telek föld, a baracscai 771. számú tjkvben felvett 1/6 telek föld és végül a baracscai 804. sz. tjkvben felvett 1/4 telek földből álló ingatlanok, Bács-Bodrogh megye tek. árvaszékének 1886. évi 1990. számú határozata folytán **folyo évi március hó 22-én d. e. 10 órakor** a krusevlyai községhez tartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Az árverési feltételek a következők:
A kikiáltási árt képezi az adó és becslési bizonylatokban kitüntetett becsérték.

Azon alul a földek nem fognak eladatni.
A ház azonban miután arra nézve lakás jog és félkert használata köttetett ki, az adó és becslési bizonylatokban felvett 900 frton alul is, de 750 frton alul nem adatik el.

Árverezni óhajtok kötelesek bánatpénz fejében a becsérték 10%-át készpénzben letenni.

Vevő köteles a vételárt három féle évi egyenlő részletben az árverés napjától számítandó 6%-os kamattal a megyei központi árvapénztárba befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog betudatni.

Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés gyámhatósági jóváhagyása után lép.

Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követő napon az esedékes adókat s egyéb terheket és illetéket viselni.

A megvett ingatlan csakis a vételár kétharmadának lefizetése után leend a vevőre a hátralékos 1/3 résznyi vételár bekebelezése mellett tulajdonjogilag bekebelezve.

Amennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének a kitűzött időben eleget nem tenne, a megvett ingatlanra az érdekelt fél bármelyikének kérelmére, vevő veszélyére és költségére, bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés fog elrendeltetni.

Zomborban, 1886. évi március hó 3-án.

Poppovics Dusán,

3-3 szolgabíró.

758. szám.

Keresztúr községe.

Hirdetmény.

Egy a jegyzői teendőkből jártas és önállóan működni tudó egyén 2-3 hónapra, esetleg hosszabb időre alkalmazást nyerhet.

Havi fizetése 25 ft és érdemszerinti rész a magán munkálatokból.

Felhivatnak az állomást elnyerni óhajtok, hogy kérvényeiket hozzám mielőbb terjesszék be. — Az állomás rögtön elfoglalandó.

Keresztúr (Bács megye) 1886. március 3-án.

Mártonfi Endre,

3-3 jegyző.

Alkalmazást keres alólírott valamilyen gazdaságnál mint gazdatiszt, a mely minőségben bizonyítványaim szerint több uradalomnál híven és szakértelemmel szolgáltam. Beszélek jól magyarul, németül és szerbül. — Az esetleges állomást azonnal elfoglalhatom.

HEINRICH MIHÁLY,

5-2 Rigicán (Bács megye.)

6246. sz.
tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Pelagits Ilia végrehajtatónak Kovcsin Alexa végrehajtatást szenvedő elleni 79 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Ó-Sztapáron fekvő, az ó sztapári 1231. számú tjkvben felvett Kovcsin Alexa és Jócsó nevén álló 590. hr., 498. ö. i. sz. egész ház és egész beltelekre az 1881. LX. t. c. 156. §-a értelmében 392 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlan az **1886. évi április hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor** Ó-Sztapár községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1886. évi január hó 14-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

5277. sz.

tkvi 1885.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ilkits Ilia végrehajtatónak Ilkits Dása, mint kiskorú Ilkits Milos, Kata, Szima és Draginya végrehajtatást szenvedők elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtatási ügyében a zombori királyi törvényszék területén lévő, Ó-Sztapáron fekvő, az ó sztapári 611. sz. tjkvben A. a. felvett Lázits Tyira nevén álló 638/b hr., 537. ö. számú ház és 403 □ ölyvi beltelekre 1220 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1886. évi április hó 19-ik napján délelőtti 9 órakor** Ó-Sztapár községhez tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának, 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1885. évi dec. hó 31. napján.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

287. szám.

a. ü. 1886.

Pályázat.

Mohol község elüljárósága részéről közzététetik, miszerint a községi adóügyi állásnak mai napra kitűzött választás útján betöltése **f. évi április hó 1-ső napjára d. e. 9 órára halasztatván el**, felhivatnak ennek folytán mindazok, miszerint az alább közölt okmányokkal felszerelt kérvényeiket alólírt jegyzőhöz a választás napjáig benyujtsák:

a) erkölcsi bizonyítvány;
b) eddigi alkalmazásukat és azt igazoló bizonyítvány, miszerint jegyzői irodában már 2 évet töltött, az adó- és illeték ügyek körüli teendőket érti, a szerb nyelvet is tökéletesen bírja.
c) Bács-Bodrogh megye tekintetes törvényhatósága által kiállított, a jegyzői vizsga letételéről szóló bizonyítvány.

Ezen állás 500 frt évi fizetéssel lévén összekötvve, mi a községi pénztár részéről előleges havi részletekben szolgáltatik ki.

Kelt Mohol, 1886. évi március hó 1-én.

Mikosevits Antal, **Vén Ferenc,**
jegyző. 3-3 bíró.

Torna-eszközök felnőttek számára 9 frt o. é.

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségével tudatni miszerint

a lepoglavai országos fogházból

ujabb fa-faragványok

érkeztek, nevezetesen: kulacsok, asztalkák pipaeszközöknek, hordók csemegeboroknak, keretek, kefe- és törölköző-tartók, író-eszközök, kártyaprések, saláta-eszközök s több efféle faragványok, melyek csin és izlés tekintetében mi kívánni valót sem hagynak fenn.

Továbbá érkeztek

takács-munkák,

mint: damaszt- és cérna-törölközők, fehér és színes asztal-abroszok, melyek

a legjutányosabb szabott áron

kaphatók. — Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesíttetnek.

Kiváló tisztelettel

ENGEL ADOLF,

kereskedő

Zomborban, Falcione Lőrinc-féle házban, (a Színházi szálló átellenében).

Torna-eszközök gyermekek számára 5 frt o. é.

Torna-eszközök felnőttek számára 9 frt o. é.